

Mobilkran - Krav på utbildningsgivare

Allmänt

- Branschens uppskattning är att det behövs mellan 5 och 50 utbildningsplatser per år.
- Utifrån de kompetens- och kvalitetskrav som är under fastställande beräknas det finnas utrymme för 2-4 stycken externa utbildare/handledare i landet för att dessa ska ha rimliga förutsättningar att bygga upp tillräcklig och kontinuerlig lärarerfarenhet.
- Utbildningen sker så gott som uteslutande som lärlingsutbildning i företaget, vid behov med stöd av externa handledare/utbildare då:
 - kraven inom kranföraryrket förutsätter en förståelse för branschen och ett ansvarstagande som sällan kan förmedlas av en lärare utan branscherfarenhet,
 - en extern utbildare har små möjligheter att hålla med modern utrustning enkom för utbildningen.
- Mobilkranföreningen Lyftspecialisterna (MKL) bör regelbundet uppskatta behovet av utbildningsplatser.
- Även om den specifika mobilkranutbildningen sker inom företaget är det värdefullt att kännedom om yrket finns med i den gymnasiala maskin- och/eller fordonsutbildningen.

Samverkan BYN/TYA

- Utbildningen baseras på den utbildningsplan sin utarbetats i samverkan mellan BYN/TY och MKL.
- Registrering och administration av lärlingar görs i samverkan mellan BYN centralt och MKL.
- Lärlingens godkännandeprocess i distansutbildningen synkroniseras av MKL med BYNs administrativa system.
- Utbildare som hos BYN (TYA) ansöker om godkännande enligt MKLs nya distansutbildning kvalitetsgranskas av MKL senast en månad efter att MKL vidtalats av BYN.

Distansutbildning

- MKL ansvarar för framtagande och underhåll av en distansutbildning med utgångspunkt från den gemensamma utbildningsplanen med BYN/TYA.
- Distansutbildningen är webbaserad, med självstudier, handledarstöd och löpande praktiska övningsmoment.

- Utbildningen godkänns löpande med kontrollfrågor, både med självvärdering och slutprov.
- Lärarledd utbildning eller handledarstöd av MKL auktoriserade utbildare, erbjuds lokalt eller på internat.
- En kranförare med godkänd distansutbildning kan erhålla MKLs Kompetensbevis efter validering av en godkänd utbildare enligt branschens modell för validering.
- Mobilkranföreningens läromedel Mobilkranföraren är förbehållet medlemmar och utbildningsgivare som är godkända av BYN och MKL. På sikt kommer det vara ett öppet tillgängligt läromedel som löpande revideras med synpunkter från hela branschen.
- Vid samarbete med Arbetsförmedlingen, Komvux eller liknande organisationer bör, för kvalitet och engagemang, i första hand de mobilkranföretag engageras som har ett i tiden aktuellt behov av nya förare.

Krav på utbildare/handledare

- Kranföretaget måste vara införstått i kraven på och ha tillgång till utbildningsansvarig, handledare och kranar.
- Utbildaren/handledaren måste genomgå MKLs handledarutbildningen med godkänt resultat för att säkerställa sin kompetens, vara uppdaterad med utbildningens syfte och mål samt med det senaste inom branschutvecklingen.
- Utbildaren/handledaren måste ha dokumenterad praktisk branschfarenhet och påvisa ett nära samarbete med ett eller flera branschföretag erfarenhet avseende praktisk hantering och körning från alla de situationer som vanligen uppkommer.
- Utbildaren/handledaren måste ha lämplig och tillräcklig dokumenterad pedagogisk erfarenhet specifikt från mobilkranbranschen och kunna visa sin förmåga och kompetens för att verbalt pröva att eleven utvecklas och uppnår krävd färdighet samt kunna ge löpande och konstruktiv individanpassad feedback.
- Utbildaren/handledaren måste kunna visa sin förmåga och kompetens för att kontinuerligt följa upp elevens inställning till yrket, inte bara inom yrkeskompetensen utan även avseende kundbemötande, ansvar, tidhållning, säkerhetstänk, hälsa, fysik etc.
- Samtliga punkter ovan är grundläggande och avgörande. Kvalificerade specialistutbildningar med investeringstunga maskiner kan inte enskilt genomföras av en generalist, som är övergripande utbildad på mobila maskiner. Det pågår fortlöpande förändringar i maskin- och säkerhetsteknik, it-utveckling, trafik- och dispenskrav, säkerhetsanordningar, personlyft etc. som kräver djup insikt i branschens utveckling

Krav på elev/lärling

- Lärlingen måste direkt vid utbildningens start ges en insikt i vad arbetet innebär och möta, intervjuas och provas av en erfaren hand-/arbets-/företagsledare. Vid genomförda arbetsmarknads utbildningar är branschens

bedömning att endast någon enstaka förare kvalificerar sig till branschen per 10-15 utbildade.

- Eleven och ska under utbildning och praktiken använda moderna mobilkranar, tillgång till simulator kan vara ett effektivt stöd.
- Om lärarhandledning saknas på företaget rekommenderas att utbildningen efter introduktionen med provning, inleds med ett teoriinternat hos en godkänd utbildare. Längden på denna del anpassas individuellt men bör leda fram till en utbildningsbok. Därefter bör lärlingsutbildning ske i huvudsak på företaget och varvas med återkommande teoriinternat alt. att utbildaren åker ut till företaget.
- Eleven och handledaren ska arbeta med senaste tillgänglig läromedel och löpande föra en branschanpassad utbildnings/kompetensbok
- Företagets handledare ska ha stöd i ett konkret lärlingsprogram som följer målbeskrivningen.

Kontroll och provning

- Elevens teorikunskaper ska provas i direkt anslutning till teoriundervisningen. Dessa ska utformas så att det påvisas att eleven tillgodogjort sig de aktuella kursmomenten.
- Detaljfrågor avseende teorikunskaper ska inte förekomma vid ett ev. slutprov innan yrkesbevis. Ett sådant slutprov ska istället visa att föraren kan säkert och självständigt utföra sitt uppdrag.
- Elev ska regelbundet lämna in en utvärdering på utbildningen, utbildaren/handledaren och sin egen kompetensutveckling.
- Elevens kompetens ska valideras innan utfärdande av branschens kompetensbevis. Valideringens fokus ska ligga på praktiska moment. Auktoriserade externa eller intern utbildare kan fungera som validerare.
- Extern utbildare ska innan godkännande, samt därefter regelbundet, kvalitetssäkras genom BYNs branschutskott med representanter från BYN och Mobilkranföreningen. Motsvarande kontakter kan även ske med TYA.
- Extern utbildare ska redovisa tidigare resultat av utbildare elever, hur många som utbildats totalt, per år och hur många av dessa som därefter anställts i branschen. Dessa uppgifter kan till stor del tas från yrkesnämndernas (BYN, TYA) register.
- Yrkesnämnderna bör vid diskussioner med Arbetsförmedlingen betona vilka förutsättningar som krävs av elever som ska påbörja en utbildning till mobilkranförare.